

YTTRANDE

2023-11-20

Ju2023/01620

Justitiedepartementet

Ju.remissvar@regeringskansliet.se

Ju.L5@regeringskansliet.se

Remissvar om betänkandet Förstärkt skydd för den personliga integriteten - Behovet av åtgärder mot oskuldskontroller, oskuldsintyg och oskuldsingrepp samt omvändelseförsök (SOU 2023:37)

Unizon tackar för möjligheten att få yttra sig över betänkandet Förstärkt skydd för den personliga integriteten - Behovet av åtgärder mot oskuldskontroller, oskuldsintyg och oskuldsingrepp samt omvändelseförsök (SOU 2023:37). Unizon är ett riksförbund som samlar över 140 kvinnojourer, tjejjourer och ungdomsjourer samt jourer specialiserade på sexuella övergrepp. Tillsammans arbetar vi för ett jämställt samhälle fritt från våld. Genom att erbjuda stöd och skydd, samt arbeta förebyggande och med påverkan kämpar jourerna varje dag, året runt, för våldsutsatta kvinnor och barns rättigheter och ett liv fritt från våld. Under 2022 hade Unizons kvinnojourer, tjejjourer, ungdomsjourer och jourer specialiserade på att arbeta mot incest och sexuella övergrepp 194 900 kontakttillfällen med stödsökande.

8.3.2. Kriminalisering av oskuldskontroller och oskuldsingrepp

Unizon har tagit del av förslagen i utredningen om Behovet av åtgärder mot oskuldskontroller, oskuldsintyg och oskuldsingrepp samt omvändelseförsök och tillstyrker utredningens förslag om kriminalisering av oskuldskontroller och oskuldsingrepp. Oskuldskontroller, oskuldsingrepp och oskuldsintyg är ett uttryck för hedersrelaterat våld och förtryck för att kontrollera flickors och kvinnors sexualitet.

8.3.3. Oskuldsintyg

Unizon delar inte utredningens bedömning om att intygande av sexuell oskuld inte bör kriminaliseras och ställer sig bakom Vårdförbundets synpunkter:

” 8.3.3 - Vårdförbundet håller inte med utredningen om att intygande av sexuell oskuld (oskuldsintyg) inte bör kriminaliseras. Även om kriminalisering av oskuldskontroller och oskuldsingrepp i praktiken skulle kunna minska utrymmet för att intyga oskuld anser Vårdförbundet att intyganden av sexuell oskuld, som är ägnade att främja en otillbörlig kontroll av flickors och kvinnors sexualitet, ska kriminaliseras. Att dessa intyg skulle vara lagliga skickar helt fel signaler om att samhället anser att förfarandet är acceptabelt. Så som anges i betänkandet kan

oskuldsintyg kunna legitimera krav på oskuld och bidra till fortlevnaden av hedersnormer och vanföreställningar om den kvinnliga anatomin.”

8. 9. Utvidgning av grunderna för utreseförbud enligt LVU

Unizon tillstyrker utredningens förslag om utvidgning av grunderna till utreseförbud vid fall där det finns påtaglig risk att någon som är under 18 år förs utomlands eller tvingas lämna Sverige i syfte att genomgå en oskuldskontroll eller ett oskuldsingrepp. Unizon vill betona att utreseförbudet ska ses som en viktig pusselbit i den palett av åtgärder som finns för att skydda barn. Med den erfarenhet av att arbeta med kvinnor och barn utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck som våra medlemsorganisationer besitter vill Unizon understryka vikten att angripa frågan utifrån ett helhetsperspektiv. Utreseförbudet utgör inte ensamt ett fullvärdigt skydd, utan det är av yttersta vikt att sociala skydd och stödinsatser också finns på plats.

Unizon betonar vikten av att benämna skadliga utlandsvistelser med hedersmotiv för vad de är, nämligen en våldshandling mot barn, eftersom hedersrelaterat våld och förtryck skiljer sig från andra former av våld mot barn. Det är en viktig utgångspunkt inför beslut om åtgärder och rätt insatser. Som utredaren påtalar är barn som växer upp i familjer med hedersnormer en särskild riskgrupp, särskilt flickorna, för skadliga utlandsresor.

Stockholm 2023-11-20

Rebecka Andersson, generalsekreterare Unizon

Föredragande i ärendet har varit Cornelia Björkquist, sakkunnig sexualbrott och sexuell exploatering Unizon